

(POLİTİKA)

1 Mayıs 2009'da TAKSİM'E!

"Cesaretini kaybeden her şeyini kaybetmiştir."[1]

2008'in 1 Mayıs'ına doğru; "... 'Ayaktakımı' Gemileri Yaktı" ve "Ne Olursa Olsun Taksim'deyiz" diye haykıran iki gazete manşeti her şeyin özetiydi sanki...[2]

Şimdilerde, bir yıl sonra değişen bir şey yok; manşetler yine aynı...

Yeniden ve bir kez daha, "imkânsız" dediklerini mümkün kılmak için düşeceğiz Taksim yoluna; Nâzım Hikmet'in, "ta ata aa ta ta ha ta tta ta/ tarih/ 1921/ Kânunisanı 28/ karadeniz/ burjuvazi/ biz/ onbeş kasap çengelinde sallanan/ onbeş kesik baş/ onbeş arkadaş/ yoldaş/ bunların sen isimlerini aklında tutma fakat/ 28 Kânunisanı unutma..." dizelerinde betimlenen Mustafa Suphi ve 15'lerden bugünlere uzanan sorumlulukla; hem de, "vurun ulan,/ vurun,/ ben kolay ölmem./ ocakta küllenmiş közüm,/ karnımda sözüm var/ hâldan bilene," diye haykıran Ahmed Arif'in dizelerindeki kararlılıkla...

Asla makul olmayan, olması da mümkün olmayan egemen zorbalığın, bizleri "aklı selim"e davet etmesi, kocaman bir yalandır.

"Yine Taksim'e ulaşamayacaksınız, iyisi mi ara çözüme fit olun diyenler"; sizi, "Savaşan, kaybedebilir. Savaşmayan, çoktan kaybetmiştir," diye haykıran Berthold Brecht yanıtıyor...

* * * * *

İşçi sınıfına "Elveda" değil; "Merhaba" diyecek bir gelecek eşikte...

Hikâye malumdur! "İşçi sınıfının yok olmakta olduğu ve sosyalistlerin bu nedenle büyük bir hata içinde olduğu daima söylenir. Bazıları bu söylemin gelişen teknolojinin, sanayide 'robotların' kullanılmasından sonra başladığını sansa da, aslında işçi sınıfının öldüğü veya devrimci rolünün kalmadığı daima ileri sürülmüştür.

1950'lerde bazı işçiler buzdolabı alabildiği için burjuva olarak tanımlanırdı. 1968'de Andre Gorz, 1980'lerde Eric Hobsbawm benzer iddialarla ortaya çıktı. Son olarak İmparatorluk kitabının yazarları Michael Hardt ve Antonio Negri işçi sınıfının öldüğünü iddia ettiler.

İşçi sınıfının günümüzdeki durumu üzerine iki noktayı tartışmak gerekir. Bunlardan birincisi, işçi oldukları tartışılmayacak olan mavi yakalı sanayi işçilerinin dünya üzerindeki sayısal durumu. İkincisi, işçi sınıfının tanımı ve hizmet sektöründeki işçilerin dünya üzerindeki sayısal durumu. En sonunda söyleyeceğimizi hemen söylersek, bu iki nokta dünya üzerinde işçi sınıfının azalmadığını, tersine çok büyük miktarlarda arttığını gösterir.

Dünyada bugün 270 milyon sanayi işçisi var. Bunların yüzde 40'ı gelişmiş OECD ülkelerinde, yüzde 15'i Çin'de, yüzde 15'i Latin Amerika'da, yüzde 15'i eskiden SSCB'yi oluşturan ülkelerde, yüzde 10'u Asya'da ve yüz-

de 5'i Afrika'da.

ABD'de 1900'lü yıllarda 10.920.000 sanayi işçisi vardı. Bu sayı 1950'de 20.698.000'e, 1971'de 26.092.000'e, 1998'de ise 31.071.000'e çıktı. Görüldüğü gibi, dünyanın en büyük ekonomisinde sanayi işçilerinin sayısı azalmıyor, artıyor. Dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan Japonya'da ise 1950-1971 arasında sanayi işçilerinin sayısı iki katına çıktı, 1998'de ise yüzde 13 daha arttı.

Bazı gelişmiş sanayi ülkelerinde, örneğin İngiltere, Fransa ve Belçika'da sanayi işçisi sayısı azaldı. Ancak bu ülkelerde de sanayi işçilerinin sayısının düşüşü kısa bir dönemde gerçekleşmedi, yüzyıl boyunca sanayi işçilerinin sayısı düştü.

İngiltere'de 1978'de 6.9 milyon olan sanayi işçisi sayısı 2005'de 3.2 milyon oldu. Ama aynı dönemde hizmet sektöründeki işçilerin sayısı 14.8 milyondan 21.5 milyona çıktı. Yani toplam işçi sayısı 21.7 milyondan 24.7 milyona çıktı.

Gelişmiş ülkelerde toplam olarak sanayi işçisi sayısında bir düşüş var.

1951'de 87 milyon olan sanayi işçisi sayısı 1971'de 32.5 milyon artarak 119.5 milyona çıkmış, ama 1998'de 7.5 milyon azalarak 112 milyona düşmüştür. Ama aynı dönemde dünya çapında sanayi işçilerinin sayısı artmıştır.

Gelişmiş ülkelerde sanayi işçilerinin sayısının düşüşü ise sanayide işçi üretkenliğinin hizmet sektörüne göre daha fazla artmasından dolayı olmuştur. Şimdilerde eskiye göre biraz daha az sayıda işçi 30 yıl öncesinden daha fazlasını üretmektedir.

OECD ülkelerinde 1973-1990 arasında sanayide gelişme yılda yüzde 2.5, hizmet sektöründe ise yüzde 3.1 idi. Sanayide üretkenlik yüzde 2.8, hizmetlerde ise yüzde 0.8 arttı.

Deon Filmer'e göre 1990'ların ortasında dünyada 379 milyon insan sanayide, 800 milyon insan hizmet sektöründe, 1.074 milyar insan ise tarımda çalışıyordu. Bunların sanayide yüzde 58'i, hizmet sektöründe ise yüzde 65'i ücretli, yani gerisi kendi işinde çalışmaktaydı. Bu durumda dünyada üçte biri sanayi sektöründe çalışan 700 milyon ücretli işçi var. Aileleri ile birlikte 1.5, iki milyar insan demektir bu. Yani dünya nüfusunun üçte biri. Buna tarım işçilerini, topraksız köylüleri de eklersek, işçi sınıfının sayısı daha da artar ve dünya nüfusunun yarısı hâline gelir...

Kapitalizmin yaşayabilmesi için artı değer şarttır. Artı değer sadece emek üzerinden elde edilebilir. Yani kapitalizm için işçi sınıfı şart. Kapitalizm yaşadıkça, geliştikçe, işçi sınıfı da yaşayacak ve gelişecek. Kapitalizmin ölümü ise kendi yetiştirdiği bu sınıfın elinden olacak. Er-

SİBEL ÖZBUDUN/ TEMEL DEMİNER

ya da geç, bu kaçınılmaz bir son!"[3]

Evet, son küreselleşme dalgası ve reel sosyalist sektörün çöküşü, yer kürede kapitalizmin temellük etmediği bir karış toprak bırakmadı. Bugün gelişkin kapitalist ülkelerin patronları sermayelerini emeğin daha bol, daha ucuz, daha örgütsüz olduğu Güney ülkelerine yönlendirirken, kapitalist sömürüyü, tüm insanlığa yayıyor, işçi sınıfının çapını da görülmemiş ölçüde genişletiyorlar, gerçekten de. Kayıtdışı çalıştırılan Güneydoğu Asyalı çocuklar, Latin Amerikalı kadınlar, Afrikalı delikanlılar... evet hepsi, küresel/ kolektif işçi sınıfının unsurlarına dönüşmekte... Bir başka deyişle, "öteki" proleterleşiyor... "Elveda Proletarya" sinizmine teslim olanlara inat...

* * * * *

Bu nedenledir ki, biz işçilerle, kadınlarla, Kürtler, Ermeniler ve Aleviler ile Taksim'e gidiyoruz; başka yolu yok; yine tek yol Taksim...

Hayır, "mazeretler"e karnımız tok! çünkü Kuzey Amerika yerlilerinin, "Uyuyor taklidi yapan bir adamı uyandırmak imkânsızdır"; veya Benjamin Franklin'in, "İyi mazeretler bulmayı başaranların, başka şeyler başarabildiği çok nadiren görülür"; ya da bir Çerkez Atasözünün, "Biçmesini bilmeyenin orağı kördür," derken bizlere neyi anlattığının bilincindeyiz...

Kimse bizden Oblomovluk falan bekleme...

Gasp edilmiş ve gaspedilmek istenen haklarımızı ancak direnerek, boyun eğemeyip itiraz ederek savunabiliriz.

Hayır, "haksızlıkları içselleştiremeyiz"!

Tıpkı;

"Haksızlığa başkaldırmayanlar onlardan gelecek her kötülüğe katlanmalıdır..."

Haksızlıklar karşısında eğilmeyin. Çünkü hakkınızla birlikte onurunuzu da kaybedersiniz...

Nasıl bakarsan öyle görürsün...

İnanıyorsanız mutlaka yenersiniz," diyen Hazreti Ali gibi...

Hayır; artık "bıçak kemiğe dayanmış"ken; kendimizden, mücadeleciliğimizden ve yoksulların dayanışmasından başka hiçbir şeyin önemli olmadığını biliyoruz.

* * * * *

Kimse bize "hukuk[suzluk]" nutukları çekmesin!

Unutmadık! Emniyet müfettişleri, 1 Mayıs 2008'de İstanbul'da emekçilere biber gazı ve coplarla saldıran binlerce güvenlik görevlisinden sadece 2 polisi "orantısız güç" kullandıkları gerekçesiyle sorumlu buldu...

Unutmadık! Emniyet, 1 Mayıs'ta yere düşen kadının (Metal işçisi Songül Çiftçi) kafasına tekme atan ve bir gazetecinin kolunu kıran iki polisi belirledi. Kaymakamlık

(POLİTİKA)

ise teşhis olmadığı gerekçesiyle soruşturma izni vermedi...

Unutmadık! İstanbul 1 Mayıs'ta yine akıl almayacak boyutlarda şiddete sahne oldu...

Unutmayıp/ unutturmada soru(n)larımıza, cesaretle ve yürekten yanıtlar aramalıyız...

Tıpkı; "Soruların yürekten sorarsan, cevaplarını da yürekten alırsın"; veya "Cesur kişi bir kere, korkak birçok kere ölür"; "Tok kuş aç kuşla uçamaz," diyen Kuzey Amerika yerlileri gibi...

* * * * *

Kapitalist-emperyalist sistemin krize girdiği ve krizin yükünü işçi-emekçilere, halklara yıkmak için önlem üstüne önlem aldığı bir felaket kesitinde 2009 1 Mayıs'ını karşılarken, unutmuyup, unutturmayacağımız: 1 Mayıs 2008'de, devlet terör estirmesine rağmen, Taksim'e çıkma iradesini kıramamış, binlerce işçi-emekçi, devrimci, her sokaktan Taksim meydanına çıkmak için saatlerce direniş göstermişti. 2007 1 Mayıs'ından sonra, 2008'de tekrarlanan bu kararlılık, 2009 1 Mayıs'ının yerini netleştirmiştir.

"Oyun oynamıyoruz"; hayatı ve aşkı savunmak için bir geleceğin sancağı altında dövüşüyoruz; "Dünyada görmek istediğiniz değişikliğin kendisi siz olun," diyen Mahatma Gandhi'nin sözüne müthiş bir değer biçiyoruz...

En karanlık günde bile, hiçbir zaman karanlık değildir gece kararlılığıyla, "Özgürlük! O bir gün dönecek. Ve onu öldürmeye hiç kimsenin gücü yetmeyecek!" diye haykıran Peru'daki Tupac Amaru-ll'nin umuduyla bugünde geleceğin yolunu açıyoruz...

Evet, evet Albert Einstein, "Ancak başkaları için yaşanan bir hayat, yaşamaya değer bir hayattır"; Mary Wollstonecraft'ın, "Yeteneklerin en fazla geliştiği zaman, insanın bütün bir dünyayı karşısına aldığı zamandır"; W. Shakespeare'in, "Koca bir ateş yakmak isteyenler, cılız saman yığınlarını tutuşturmakla işe başlarlar," sözlerini unutmuyoruz...

* * * * *

1 Mayıs 2009'da Taksim'de olmak isteyenler; Sun Tzu'nun, "İnsanlar bir kez birleştiler mi, cesurlar tek başlarına ilerleyemez, korkaklar ise tek başlarına geri çekilemezler," uyarısındaki üzere birleşmeliyiz...

Aynı biçimde de Taksim'e yönelik yürüyüşte; bir engelin karşımızda ikincisinin de "içimizde" olduğunu unutturmada ve durmadan "Önünden gelen bir mızrakta korunmak kolaydır fakat arkandan atılan okta korunamazsın," diyen Çin Atasözü'nün anlattığını kulağımıza küpe etmeliyiz...

"İyi de ne mi olacak?"

Yanıtı 'Acıyı Bal Eyledik'de; Hasan Hüseyin Korkmazgil şöyle vermemiş miydi?

"kanadık toprak olduk/ çekildik bayrak olduk/ döküldük yaprak olduk/ geldik bugüne/

ekmeği bol eyledik/ acıyı bal eyledik/ sıratı yol eyledik/ geldik bugüne/

ekilir ekin geliriz/ ezilir un geliriz/ bir gider bin geliriz/ beni vurmak kurtuluş mu?/

kör olasın demiyorum/ kör olma da gör beni"...

Göreceğiz/ göstereceğiz dostta da, düşmana da; 2007'de, 2008'de olduğu gibi 2009'da da...

* * * * *

Özgürlük, eşitlik ve adalet için çıkıyoruz Taksim'e...

Bundan tam 32 yıl önce, 1 Mayıs 1977'de o meydana bıraktığımız 34 canımız için çıkıyoruz.

Hayır, kimse, "Canım, Taksim inadının ne alemi var?" "ılımlılığı"na sığınmasın. Taksim Meydanı'nı "bizim" kılan, Taksim Meydanı'nı vazgeçilmez kılan, o gün üstü-

müze yağın kurşunlardır.

Ve Taksim çıkıyoruz, çünkü hepimiz Kadını, Kürdüz, Ermeniyiz, Aleviyiz, İşçiyiz, Emekçiyiz, Ötekileştirileniz, Mağduruz ...

Nasıl unutturuz? Unuttururuz? Bu mümkün mü?

* Krizin tırmandığı beş ayda yaklaşık 42 bin sendikali işçi işini kaybetti. Türk-İş'in 35 bin üyesi, DİSK'in 3 bin 800 üyesi, Hak-İş'in ise 3 bin 602 üyesinin iş akdi feshedildi!

* Tuzla'da çalışan her 2 işçiden 1'i sigortasız!

* TBMM Tuzla Komisyonu işçilere zorla imzalatılan sözleşmeyi ortaya çıkardı. Sözleşmede, tersanede ki kazalardan şirket değil işçi sorumlu tutuluyor!

* Tuzla'da içine tersane işçileri doldurularak "test" için atılan filikada üç kişinin ölmesi ve 12 kişinin de yaralanmasının ardından, tersanenin kurucusu Mehmet Oyar, "Kum torbası falan bilmiyorum, denemede kum torbası olmaz" dedi. Oyar test yapılmıyaydı, çürük filika kullanıldığında 19 kişinin öleceğini hatırlattı!

* Tuzla'da 22 Temmuz 2007'den Mayıs 2008'e 21 işçi yaşamını yitirdi. Ne Meclis'te yapılan konuşmalar, ne bakanların sözleri ne de komisyonlar işe yaradı!

Limter-İş'in verilerine göre 1985'ten beri tersanelerde gerçekleşen kazaların çoğunu önlemek basitti: Patlamalara 28 hayat... Elektrik kazalarına 17 hayat... Düşme sonucu 25 hayat... Cisim çarpması ve düşmesi sonucu 15 hayat... Zehirlenme 2 hayat... Ayrıca nedenleri kayıt altında olmayan ve tam olarak bilinmeyen dokuz hayat daha tersanelerde bitti!

* İki işçinin bir hafta içinde öldüğü Selah Tersanesi, iş güvenliği olmadığı için kapatılmıştı. Sadece altı gün sonra tekrar açıldı. Bu kadar kısa sürede eksikliklerin giderildiğine kimse inanmadı!

* İşçi kıymı keşke bu kadarla kalsa... Tekstilde "kot taşlama" adı verilen işlemin ölümcül silikozis hastalığına yol açarak bir-iki yıl içerisinde kesin olarak ölüme neden olduğu yeni ortaya çıktı!

* Kaç milyon dolarlık ihracatın" olduğu, bu nedenle de ölesiye rekabet koşullarında işçilerinin sıkıp suyunu çıkartma peşindeki tekstilde yeni bir 'tasarruf' sistemi yaygınlaştı: "Tuvalet takip sistemi"... İşçiler kapılara konulan cihazla izlenerek, belirli sayı ve sürede tuvalete gidebiliyor!

* Türk kimya sanayisinde meslek hastalıklarının yüzde 88'i toza ve kimyasallara bağlı ortaya çıkıyor. Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı raporuna göre, kimyasalların yol açtığı ölümler iş kazaları sonucu ölümleri 10'a katlıyor. Her yıl 74 bin işçi kimyasallara bağlı meslek hastalıkları nedeniyle hayatını kaybediyor!

* Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre dünyada her yıl 250 milyondan fazla iş kazası meydana geliyor. İşyerlerindeki sağlıksız durumlar ve zararlı maddelerle temas yüzünden her yıl 160 milyon işçi hastalanıyor, 1.2 milyonu aşkın işçi de meslek hastalıkları ya da iş kazaları yüzünden ölüyor!

* * * * *

Hayır! Kimseden "şefaahat" beklemiyoruz...

Hayır! "1 Mayıs'ın resmi tatil olması için girişimde bulunmasını ise yürekten onaylıyorum. 1 Mayıs bütün dünyada İşçi-Emek Bayramıdır. Neden bizde olmasın," diyen Kemal Zeybek ve benzerleri "gölge etmeyin" yeter...

Yerel seçimler sırasında İstanbul'daki mitingle ilgili yer tartışmasını değerlendirirken, "Taksim önerimiz var. Taksim önerimiz 1 Mayıs mitingi ile ilgili de prova olur diye düşünüyorum," diyen "demagogik militanlık" ile CHP İstanbul İl Başkanı Gürsel Tekin'in Taksim'deki barikatla-

rın hangi tarafında olacağını bilmeyen var mı?

Ve nihayet Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye raporunda hükümete; örgütlenme özgürlüğüne saygı duyarak 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın Taksim Meydanı'nda kutlanması için sendikalarla birlikte ortak bir çözüm bulması çağrısının yapıldığını vurgulayan DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, "Avrupa Parlamentosu'nun da vurguladığı gibi hükümet sürekli ertelediği "2821" ve "2822" sayılı yasaları, hiç vakit kaybetmeden ILO sözleşmelerine uygun şekilde düzenlemelidir," demek yerine Taksim'e yürüyenlerle en ön saflarda olup olmayacağına net yanıtlar vermemelidir...

Evet, "Ben Mustafa Kemal'in 'Beni Türk doktorlarına emanet edin dediği gibi, bana Türk kelepçesi verin' dedim,"[4] ya da "Devlet bana görev verdi,"[5] diyen "orducu sosyalist" Küçük'ün Ergenekon'cu "ulusal sol"undan AB'cilere uzanan kapitalist yelpazenin "farklı" görüngülerine verilecek prim yok; olmamalıdır da!

"AKP CHP'nin türbanlı, CHP de AKP'nin türbansız hâlidir",[6] diye betimlenmesi mümkün olan egemen illüzyon ile sınırlanmayıp, geri adım atmayacağımız... Atılmasına da göz yummayacağız...

Yani R. W. McChesney'in, "...Neo-liberalizm yalnızca bir ekonomi kavramı değil, aynı zamanda bir siyasal teoridir. Bu teori, iş dünyasının egemenliğinin temsili demokrasiye dayalı bir toplumda en iyi biçimde gerçekleşeceğini varsayar. Ancak bu görüş, özellikle işçi sınıfı arasında yüksek bir depolitizasyon ile simgelenen, zayıf ve etkisiz yapıların olduğu ortamlarda geçerlidir," diye betimlediği "solculuk"/ "demokratik"/ "sivil toplumculuk" yalanları/ yaygaraları yolumuzu karartamayacak...

* * * * *

Ve nihayet spekülasyonlara, farazi tartışmalara mahâl vermeyin: Yaşayacak, yaşatacak cürete sahip olun... "Çünkü" der ve ekler: Antonio Gramsci: "Aslında bir kişi eyleme geçtiği, iradi bir çaba gösterdiği ve 'önceden kestirilen' bu sonuca somut katkıda bulunduğu ölçüde bir şeyleri önceden kestirebilir. O hâlde tahmin yürütme kendini bilimsel bir bilme eyleminde değil, gösterilen çabanın soyut ifadesinde ve ortak bir irade yaratmanın pratik biçiminde açığa çıkarmaktadır..."

Sorun 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanıp kutlanmama sorunu değildir artık. Yer tartışması yoktur. Sorun, emekten ve halktan yana tüm devrimci, ilerici güçlerin bir araya gelip Taksim 2009 1 Mayıs'ını birlikte örgütlemesi sorunudur.

Hiç kimse Taksim ısrarından vazgeçmemeli, ısrarında "pazarlık payı" bırakmamalıdır.

Biliyoruz ki; bu ülkede hiçbir hak mücadelesi edilmeden kazanılamaz.

Yıllardır Taksim'e çıkma iradesi engellenemedi, kırılmadı; 2009'da da engelleyemeyecek, kırılmayacak...

Haydi, yakanızda kızıl karanfillerle, sıkılı yumruklarınızla ve yoldaşlarınızla omuz omuza aşkı ve hayatı savunmak için 1 Mayıs 2009'da Taksim'e!

3 Nisan 2009 17:01:49, Ankara.

N O T L A R

[1] Johann Wolfgang von Goethe.

[2] İsmail Saymaz, "... 'Ayaktakimi' Gemileri Yaktı", Radikal, 25 Nisan 2008, s.8; "Ne Olursa Olsun Taksim'deyiz", Cumhuriyet, 26 Nisan 2009, s.7.

[3] Doğan Tarkan, "İşçi Sınıfı Bitiyor mu?", Taraf, 19 Şubat 2009, s.16.

[4] "Soruşturma Hukuktan Uzak", Cumhuriyet, 24 Ocak 2009, s.4.

[5] Yalçın Küçük, "En Baba İhbar!", Yeni Şafak, 1 Şubat 2009, s.15.

[6] Emine Ayna, Günlük, 11 Mart 2009, s.8.